

[Landbrugsministeren]

har opdaget symptomerne. Det, der er galt med indeksfinansiering, er afdragsforløbet, afviklingsforløbet. Det er uegnet til en landbrugsbedrift, fordi der skal ske og sker en nedslidning både af bedriften og af familien i den periode på 25–30 år, man plejer at regne med i finansieringsforløbet. Det kan jo ikke hjælpe, at man holder sin belastning på samme niveau, når apparatet bliver nedslidt og man selv bliver nedslidt. Det kan ikke nytte noget, at man arbejder med indeksslån, der giver samme belastning hele perioden igennem. Det er rigtigt, at efter skattereglerne, således som de er i øjeblikket, med den progressionsbeskatning, der er, viser beregningerne, at hvis man ingen indkomst har, så er der de første 7–8 år en vis fordel ved indeksslåne.

Jeg vil tilføje, at hvis man i jordbankbetænkningen har lavet disse indeksslåneberegninger ud fra kurs 58, så må man huske på, at det er en kunstig, teoretisk kurs. Kursen er nemlig 85. Derfor skal man passe på, at man ikke beregner fordelene fra kurs 58 og op til det nuværende niveau. Det beskriver ganske tydeligt, at der reelt ikke er nogen forskel på de beregninger, man har foretaget i efteråret og i sommer, med hensyn til fordelene ved indeksslån. De har en teoretisk kurs på 58 som udgangspunkt.

Det, jeg synes man skal diskutere og forsøge at forstå, er, at indeksfinansiering af et produktionsapparat, der nedslides, ikke er hensigtsmæssig. Det er ikke hensigtsmæssigt, at man ikke ved, hvordan ens forpligtelser er om 10 år. Det er jo næste hurdle, det har for så vidt ikke noget med tinglysningsloven at gøre. Hvordan i alverden skal man foretage en disposition, når man ikke ved, hvordan afviklingen af dette lån bliver om 10 år? Det er meget godt, at man starter med 3–4 pct. i rente, men hvis man ikke aner, hvad den nominelle gæld er om 10 år, så har man ikke muligheder for at investere i den periode. Man aner ikke, hvordan situationen er om 10 år. Derfor må man forstå, at man ikke kan lave en binding og dermed forhindre, at landbrugserhvervet disponerer. I dag kan vi da disponere. Vi siger: hvad er vores rentebelastning i dag? Man kan sige: så stor afskrivning, så store afdrag, så er vi i stand til om så mange år at klare det og det. Det vil man ikke kunne, hvis man har indeksfinansiering. Det er i hvert tilfælde et af de virkelige han-

dicap. Dertil kommer det rent praktiske: hvordan får man finansieret efterfølgende panthavere, og hvor stor skal friværdien være, før disse panthavere vil gå ind med noget som helst?

Derfor skal man være lidt forsigtig med at tro, at indeks- og jordbankfinansiering kan løse landbrugets øjeblikkelige problemer. Det er derfor, jeg er enig med hr. Øllgaard i, at vi skal se at få klaret, hvordan vi refinansierer eller konverterer den gæld, landbruget påtog sig efter animering fra hele folketinget, fra os alle. Hvordan får vi konverteret den gæld til en rentebelastning, erhvervet kan bære?

Jeg kan sige, at nogle jo skal betale det kurstab, der er lidt. Den, der har taget kursstab og en rente på 22 pct., skal på en eller anden måde have finansieret det tab. Derfor kan indeksslån ikke umiddelbart gå ind i en refinansieringsform. Så enkelt er det desværre ikke. Havde det bare været det, så kunne vi måske nok finde ud af det. Det er også derfor, vi i længere tid, snart et par måneder, teknisk har forsøgt at arbejde med disse ting for at få et enkelt og fornuftigt system til refinansiering af den gæld, vi fik landbruget til at påtage sig i de år, hvor man investerede i troen på, at det ville gå fremad.

Hr. Bjørn Poulsen har ret i, at hvis man skal vurdere debatten her, så er der for så vidt ikke sket andet, end at der som tidligere er trukket nogle grænser op med nogle bindinger, som nok er vanskelige at overskride, fordi der jo skal være sammenhæng i tingene. Jeg kan da give hr. Stavd ret i, at nu har vi lavet en favorisering af indeksslån igennem skattelovgivningen, men tænk, hvis ens finansiering skal være afhængig af, at der er et tilfældigt politisk flertal, der kan ændre en skattelov, så man derefter bliver afhængig af en tilfældig beslutning! Det er meget farligt, hvis man skal bygge på den slags. Hvis vi endelig skal gøre det op, kunne man, hvis man favoriserede andre låneformer, gøre det meget billigere og bedre.

Hvorfor er man egentlig så helt, må jeg sige forblændet af denne indeksslåneform? Havde denne indeksslåneform været så ideel, så havde man nok gennemført den for 60 år siden, men den er ikke ideel, hvis man sammenligner de reelle forhold. Den er reelt uanvendelig, og derfor skal vi passe meget på, hvis vi går videre. Hvis vi endelig skal nævne en vifte af muligheder, så skal det i